

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Екологічний менеджмент»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	073 Менеджмент
Тип і назва освітньої програми	ОПП Менеджмент підприємства
Курс, семестр	4-й курс, 7-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів - 4,0 Загальна кількість годин – 120, із яких <i>денна форма здобуття освіти:</i> Лекцій – 16 год., практичних – 24 год, <i>заочна форма здобуття освіти:</i> Лекцій – 6 год., практичних – 4 год, Форма семестрового контролю - залік
Мова викладання	Державна
ННІ, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної
Контактні дані розробника	<i>Викладач:</i> Наталія Чернікова, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Контакти: ауд. 487а (навчальний корпус №4) e-mail: nataliia.chernikova@pdau.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/chernikova-nataliya-mykolayivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Передумови вивчення навчальної дисципліни	Менеджмент, Господарське право
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 11. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації <i>фахові:</i> СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
Результати навчання	РН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень. РН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Розвиток гнучкості та адаптивності, підвищення рівня соціальної відповідальності тощо

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчити процесу формування системи екологічного менеджменту на підприємстві; оволодіння новітніми досягненнями в галузі сучасної екології і провідним вітчизняним та зарубіжним досвідом у сфері раціонального природокористування, ресурсозбереження, екологічного менеджменту, екологічного аудиту, знаннями регіональної, національної й міжнародної екологічної політики.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

- 1) *методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності*: словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочні, практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);
- 2) *методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності*: методи формування пізнавальних інтересів, методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності;
- 3) *інноваційні та інтерактивні методи навчання*: інтерактивні методи, комп'ютерні та мультимедійні методи;
- 4) *методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності*: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи самоконтролю.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Науково-методологічні засади екологічного менеджменту
 Тема 2. Законодавча та нормативно-правова база регулювання питань екологічного менеджменту: зарубіжний та вітчизняний досвід.
 Тема 3. Інструменти екологічного менеджменту: сертифікація, маркування, оцінка впливу на довкілля, екологічний аудит.
 Тема 4. Система екологічного менеджменту.
 Тема 5. Індикатори екологічних результатів діяльності підприємства
 Тема 6. Екологічний маркетинг: розробка і реалізація «зеленої» продукції
 Тема 7. Екологічні ризики та їх страхування.
 Тема 8. Забезпечення прибутковості підприємства в умовах екологізації економіки.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів. Шкала та критерії оцінювання	Додаток А

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- щодо термінів виконання та перекладання	Політика курсу полягає в максимальному заохоченні здобувачів до самостійного пошуку рішень, ініціативності, взаємодії, формування конструктивних комунікацій та командної роботи; При проходженні курсу здобувачі мають активно працювати на практичних заняттях, виконувати завдання для самостійної роботи. Штрафних балів з курсу не передбачається. Усі завдання мають бути здані на перевірку до залікового тижня.
- щодо академічної доброчесності	Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами є обов'язковим та передбачає: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведено на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ URL: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування	Бали за присутність на лекціях та практичних заняттях не додаються, проте, залученість до обговорення дискусійних питань на лекціях, а також активна участь у виконанні індивідуальних та групових завдань на практичних заняттях, аналізі конкретних ситуацій, обговоренні питань теми, захисті завдань самостійної роботи та ін. формують загальний рейтинг з дисципліни. Тому пропуск занять не дає можливості

	студенту отримати бали для семестрового контролю.
- щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти	Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опанувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набуди очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Порядок проходження контрольних заходів регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
1. Закон України про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text 2. Криворучкіна О. Екологічне страхування: світовий досвід та перспективи в Україні. 2021. URL: https://ua.interfax.com.ua/news/blog/740691.html 3. Моніторинг озеленення економіки при реалізації угоди про асоціацію Україна-ЄС: аналітична доповідь. URL: https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Monitoring-ozelenennya-ekonomiky-pri-realizatsiyi-Ugody-pro-asotsiatsiyu-Ukrayina-YES.pdf 4. Національна екологічна політика. URL: https://mepr.gov.ua/diyalnist/natsionalna-ekologichna-polityka/ 5. Чернікова Н.М., Бондаренко І.О., Окопний М.М. Стратегічне управління інноваційним розвитком сільськогосподарських підприємств на екологічних засадах. <i>Економіка та суспільство</i>. 2021. № 34. https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1053 6. Чернікова Н.М., Сацюк Ю.В., Халява В.О., Лелюх Р.М. Цифрові технології в управлінні агровиробництвом: економічні та екологічні аспекти. <i>Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки</i>. 2024. Том 334, №5. С. 144-18. URL: https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1165/1186	
Додаткові	
1. Аналіз законодавства у сфері екологічного страхування: Інформаційна довідка Інформаційно-дослідницького центру Верховної Ради України. 2020. URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00XD79.pdf 2. ДСТУ ISO 14001-97. Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування. 3. Закон України «Про екологічний аудит» від 24.06.2004 р. № 1862-IV. Дата оновлення: 20.10.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1862-15 4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-XII. Дата оновлення: 07.06.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12 5. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 р. № 2059-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19	
Інформаційні ресурси:	
1. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/ 2. European Commission. URL: http://ec.europa.eu 3. www.zakon.rada.gov.ua 4. www.globalisationguide.org 5. www.iea.org	
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, протокол від 27.12.2024 р. №15

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
для денної форми здобуття освіти**

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	тези *	Разом по темі
Тема 1. Науково-методологічні засади екологічного менеджменту	2+2	3+3	5	2		13
Тема 2. Законодавча та нормативно-правова база регулювання питань екологічного менеджменту: зарубіжний та вітчизняний досвід.	2	3	5	2		13
Тема 3. Інструменти екологічного менеджменту: сертифікація, маркування, оцінка впливу на довкілля, екологічний аудит	2+2+2	3+3+3	5	2		14
Тема 4. Система екологічного менеджменту.	2+2	3+3	5	2		14
Тема 5. Індикатори екологічних результатів діяльності підприємства	2	3	5	2		13
Тема 6. Екологічний маркетинг: розробка і реалізація «зеленої» продукції	2	3	5	2		13
Тема 7. Екологічні ризики та їх страхування.	2	3	5	2		13
Тема 8. Забезпечення прибутковості підприємства в умовах екологізації економіки.	2	3	5	2		7
Разом	24	36	24	16	10*	100

* є необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Форми, шкала та критерії оцінювання програмних результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти денної форми здобуття освіти:

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за видами навчальної роботи:

- опитування (0 – 2 б.):

Оцінювання опитування здобувачів

Кількість балів	Критерій оцінювання
2	здобувач вищої освіти надає повну обґрунтовану відповідь, показує високий рівень володіння опанованим матеріалом, висловлює власне бачення ситуації на підставі проведеного аналізу, наводить практичні приклади. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1,5	здобувач вищої освіти надає неповну відповідь на питання, в цілому відповідь є вірною, але без наведення прикладів, додаткової інформації. здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1	здобувач вищої освіти допускає багато помилок під час відповіді на поставлене запитання, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0,5	здобувач вищої освіти у відповіді допускає значні помилки, надає неповну та необґрунтовану інформацію, не наводить приклади. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

0,25	здобувач вищої освіти під час відповіді на питання допускає грубі помилки, показує низький рівень володіння матеріалом. Загалом, здобувач демонструє низький рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0	здобувач вищої освіти допускає під час відповіді велику кількість помилок, не розуміє суті питання, унеможливають, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

- розв'язування тестів (0-2 б.):

Оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,0	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,0	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,5	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0	Демонструє незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

- виконання завдань на практичних заняттях (0-3 б.):

Оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерій оцінювання
3	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади
2,5	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації
2	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади
1,5	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання
1	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні
0	здобувач вищої освіти завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

- виконання завдань самостійної роботи (0-5 б.):

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерій оцінювання
5	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади
4	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації
3	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади
2	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання

1	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні
0	здобувач вищої освіти завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
для заочної форми здобуття освіти**

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти						
	Опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	Контроль на робота	розв'язування тестів	тези *	Разом по темі
Тема 1. Науково-методологічні засади екологічного менеджменту			4		1		13
Тема 2. Законодавча та нормативно-правова база регулювання питань екологічного менеджменту: зарубіжний та вітчизняний досвід.			4		1		13
Тема 3. Інструменти екологічного менеджменту: сертифікація, маркування, оцінка впливу на довкілля, екологічний аудит	5	10	4		1		14
Тема 4. Система екологічного менеджменту.	5	10	4		1		14
Тема 5. Індикатори екологічних результатів діяльності підприємства			4		1		13
Тема 6. Екологічний маркетинг: розробка і реалізація «зеленої» продукції			4		1		13
Тема 7. Екологічні ризики та їх страхування.			4		1		13
Тема 8. Забезпечення прибутковості підприємства в умовах екологізації економіки.			4		1		7
Разом	10	20	32	30	8	10*	100

* є необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Форми, шкала та критерії оцінювання програмних результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти денної форми здобуття освіти:

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за видами навчальної роботи:

- опитування (0 – 5 б.):

Оцінювання опитування здобувачів

Кількість балів	Критерій оцінювання
5	здобувач вищої освіти надає повну обґрунтовану відповідь, показує високий рівень володіння опанованим матеріалом, висловлює власне бачення ситуації на підставі проведеного аналізу, наводить практичні приклади. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
5	здобувач вищої освіти надає неповну відповідь на питання, в цілому відповідь є вірною, але без наведення прикладів, додаткової інформації. здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
3	здобувач вищої освіти допускає багато помилок під час відповіді на поставлене запитання, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
2	здобувач вищої освіти у відповіді допускає значні помилки, надає неповну та необґрунтовану інформацію, не наводить приклади. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1	здобувач вищої освіти під час відповіді на питання допускає грубі помилки, показує низький рівень володіння матеріалом. Загалом, здобувач демонструє низький рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0	здобувач вищої освіти допускає під час відповіді велику кількість помилок, не розуміє суті питання, унеможливають, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

- розв'язування тестів (0-1 б.):

Оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерій оцінювання
1,0	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,75	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,5	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,25	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0	Демонструє незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

- виконання завдань на практичних заняттях (0-10 б.):

Оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерій оцінювання
9-10	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади
7-8	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації
5-6	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади
3-4	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання
1-2	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні
0	здобувач вищої освіти завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

- виконання завдань самостійної роботи (0-4 б.):

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерій оцінювання
4	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади
3	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації
2	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади
1	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання
0,5	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні
0	здобувач вищої освіти завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

– позааудиторна контрольна робота:

Кількість балів	Критерій оцінювання
25-30	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; питання розкриті у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади, оформлення відповідає вимогам; здана вчасно
19-24	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно викладена сутність питань, але без наведення прикладів, додаткової інформації; оформлення відповідає вимогам; здана вчасно
13-18	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у змісті відповіді на завдання, спостерігаються помилкові судження, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
7-12	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповідях спостерігаються значні помилки, але здобувач орієнтується у сутності, змісті питань; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
1-6	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконані на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
0	здобувач завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок; оформлення не відповідає вимогам, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

- тези* (для здобувачів денної та заочної форми здобуття освіти):

Кількість балів	Критерій оцінювання
10	Тези відповідають програмі курсу за змістом; оформлені згідно встановлених вимог; опубліковані/прийняті до друку під час проходження курсу. Здобувач показав високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
5	Тези відповідають програмі курсу за змістом але потребували значних доопрацювань; прийняті до друку під час проходження курсу. Здобувач показав середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0	Тези не відповідають програмі курсу за змістом; не прийняті до друку під час проходження курсу. Здобувач показав низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання